

INLEIDING DOOR **STEVE BACKSHALL**

GUINNESS WORLD RECORDS

VERBAZINGWEKKENDE DIEREN, SPECTACULAIRE WEETJES

ALLES
OVER

IJSBEREN

Ze zien er van een afstand misschien schattig uit, maar ijsberen zijn ruig en heersen genadeloos over hun bevroren rijk met superscherpe zintuigen en een extreem uithoudingsvermogen.

Je kunt je nauwelijks voorstellen dat een ijsbeerjong ooit iets anders kan worden dan schattig... Maar deze roofdieren van de noordpool groeien op tot 's werelds **grootste beren**. Als ze op hun achterpoten staan kunnen volwassen mannetjes groter zijn dan een telefooncel, en ze kunnen evenveel wegen als een concertpiano!

Met hun dikke vacht, vetreserves en enorme poten die werken als sneeuwschoenen zijn ze perfect aangepast aan het leven in de diepvries. In hun leefgebied boven de poolcirkel kan het kwik tijdens de lange winter-

maanden zakken tot gemiddeld -34°C .

Ijsberen voelen zich in het water net zo thuis als op het land; ze kunnen dagenlang zwemmen tussen eilanden of zee-ijs. Nu de temperatuur op de pool steeds meer stijgt, worden de afstanden groter die deze geharde dieren moeten afleggen om voedsel te zoeken groter.

WAAR OP AARDE?

CHURCHILL, CANADA

Deze afgelegen kleine plaats in Manitoba, Canada, staat bekend als de ijsbeerhoofdstad van de wereld. Het is al tientallen jaren een van de topbestemmingen voor het waarnemen van ijsberen. Het beste seizoen om ze hier te zien is in de herfst (oktober/november). Dan trekken veel beren vanuit het binnenland naar de kust van Hudson Bay in afwachting van het dichtvriezen van de zee.

NEUS

Ijsberen kunnen een zeehond op meer dan 30 km afstand ruiken! Ze hebben de **gevoeligste neus van een landzoogdier**.

BLUBBER

Samen met zijn dichte vacht vormt een 10 cm dikke vetlaag onder de huid van een ijsbeer van de **efficiëntste isolatie van alle beren**.

PEDDELPOTEN

De grote voorpoten hebben kleine zwemvliezen. Ideaal voor het zwemmen tussen ijschotsen.

Welk dier zou een ijsbeer nooit tegenkomen in het wild? a) walrus; b) koningspinguïn; c) poolvos

ONTMOET DE FAMILIE

De bruine beer is de **beer met de meeste ondersoorten**. Wereldwijd leven er 15 ondersoorten, van de Himalaya tot de Rocky Mountains.

Zuid-Amerikaanse brilberen eten alles, van vogels, herten en konijnen tot fruit, honing en cactussen. Van de beren hebben zij het **meest gevarieerde dieet**.

De kleinste berensoort is de Maleise beer uit Zuidoost-Azië. Een ijsbeer weegt ongeveer evenveel als zes Maleise beren!

SNEEUWBRILOGEN

Speciale membranen houden uv-straling tegen; deze ingebouwde zonnebril beschermt tegen fel zonlicht en sneeuwblindheid.

OP JACHT

Het toproofdier van het noordpoolgebied eet niet iedere dag. Zeehonden zijn de belangrijkste prooi en ijsberen hebben verschillende jachttechnieken ontwikkeld. Daartoe behoren geduldig wachten bij een ademgat tot een nietsvermoedende zeehond komt ademen en naar ijsbergen zwemmen waar zeehonden uitrusten. Ook breken ze in in de kraamkamer-holen van zeehonden, die 1 m onder de sneeuw kunnen liggen!

DOORKIJKVACHT

Het haar van een ijsbeer is niet wit, maar hol en doorzichtig. Het lijkt wit vanwege de manier waarop licht erdoor gebroken wordt. Zo gaat het zonlicht erlangs en wordt het geabsorbeerd door de zwarte huid van de beer, zodat hij warm blijft.

9 achtereenvolgende dagen in 2008 die een van een zender-tje voorzien ijsbeervrouw-tje zwemmend doorbracht, een recordafstand van 685 km!

SUPERLEVER

Het zeehondendieet van een ijsbeer is rijk aan vitamine A. Zijn lever slaat er zo veel van op dat als een mens hem zou eten, hij hypervitaminose A zou krijgen, met symptomen als pijnlijke botten en wazig zicht.

IJSBEER

WETENSCHAPPELIJKE NAAM: *Ursus maritimus*

KLASSE: Zoogdieren

LENGTE: 2,4–2,6 m

GEWICHT: 400–600 kg

DIEET: Vleeseter, hij eet bijvoorbeeld zeehonden

LEVENSDUUR: 4–8 jaar

LEEFGEBIED: Noordpoolgebied

GEVARENZONE

SSSUPERSLANGEN

Glibberend, sissend, bijtend... Waarschijnlijk denk je dat je alles al weet over slangen, of niet? Wist je ook al dat sommige slangen over geheime krachten beschikken?

1

Door een 'S' te vormen en hun lichaam te laten slingeren, hebben vliegende slangen enige controle over hun zweefrichting.

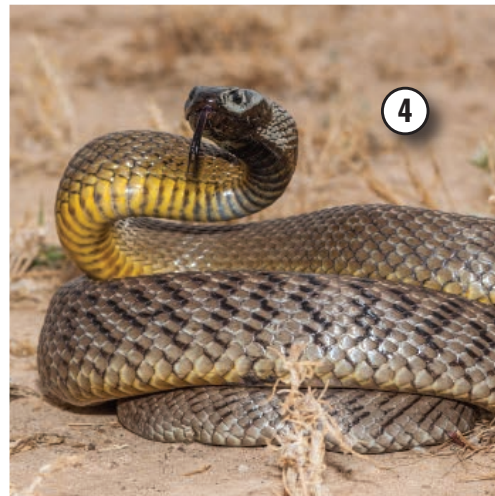

O jee, daar moet ik vliegensvlug heen!

3

4

2

Met hun 2,5 m zijn zwarte mamba's de op één na langste gifslangen, na de koningscobra (zie blz. 116-117).

INLANDTAIPAN:
GIFTIGSTE SLAG

1,7 m

Gemiddelde lengte van
de inlandtaipan

0

Menselijke doden tot
op heden

110 mg

Meeste gif van één
bepaald exemplaar,
de gemiddelde dosis is
44 mg

0,01
mg/kg

Hoeveelheid gif die
nodig is om een mens
te doden

45
MIN

Geschatte tijd voordat een
beet tot de dood leidt

5

Ha, de oude 'ik ben
een blad'-truc werkt
altijd!

1 Paradijsslangen lanceren zichzelf vanaf een tak, trekken hun buik in en spreiden hun ribben om een vleugelachtige vorm te krijgen. Ze 'vliegen' niet echt, maar kunnen zo'n 100 m tussen bomen zweven en zijn daarmee de **meest luchtwaardige slangen**.

2 Zwarte mamba's, **de snelste slangen op land**, zijn de sprinters van het slangenrijk. Ze kunnen op een vlakke ondergrond 16-19 km/u halen over korte afstanden. Ze staan bekend om hun agressieve aard en zijn een van de meest gevreesde slangen van Afrika.

3 De oostelijke haakneusslang is een meester in misleiding. Wanneer hij gevaar ruikt, gaat hij op zijn rug liggen en dood spelen. Deze overlevingstactiek, die ook wordt toegepast door buidelratten en insecten, staat bekend als 'thanatose'.

4 Het gif van de inlandtaipan is ongeveer 50 keer krachtiger dan dat van de koningscobra! 's Werelds **giftigste slang** (zie feiten hierboven) jaagt op ratten en muizen in de halfwoestijn van oostelijk Midden-Australië.

5 De groene spitsneusslang is zo tener dat hij vrijwel verdwijnt als je hem van voren ziet. Hij brengt zijn meeste tijd door in de bomen, waar hij zich vermomt als gebladerte terwijl hij op vogels jaagt.

6 Niet alleen zijn Afrikaanse gabonadders extreem giftig, ze hebben ook de **grootste giftanden van een slang**. Hun afschrikwekkende tanden (duidelijker te zien in de inzet van een skelet) zijn wel 5 cm lang; dat is ongeveer even lang als de pink van een volwassene!

6

Welk land heeft met negen inheemse soorten de meeste gifslangen? a) Oostenrijk; b) Antigua en Barbuda; c) Australië

In verhouding tot volwassen exemplaren is (met uitzondering van buideldieren en cloacadieren) een pasgeboren reuzenpanda het **kleinste jong van een zoogdier**. Het is bepaald geen reuzenbaby en met zijn 85–115 g weegt hij minder dan een hamster. Bij zijn geboorte is een pandajong maar 1/900e van de grootte van zijn moeder!

40

Seconden doet een panda erover om een bamboescheut te pellen en op te peuzelen!

PANDAPOWER

De Chinese reuzenpanda is niet alleen de 'posterbeer' van het WWF (zie blz. 144-145), maar ook meervoudig recordhouder!

Hij is de **hongerigste beer** en eet het hele jaar door tot 15 uur per dag, in tegenstelling tot andere beren die het in de wintermaanden rustig aan doen en minder eten. Hij moet wel zoveel eten omdat de panda tevens het **beprikte berendieet** heeft: zo'n 99% van zijn voedsel bestaat uit het weinig voedzame bamboe! Hij is daarnaast de **primitiefst levende beer**, die al tussen 18 en 25 miljoen jaar geleden is afgescheiden van alle andere berensoorten.

ALLES IS RELATIEF!

De **eerste bij wetenschappers bekende panda** was de kleinere rode panda uit het zuidwesten van China en de Himalaya. Deze kleine panda's leven in bomen en zijn in 1825 wetenschappelijk beschreven door de Franse natuuronderzoeker Georges Cuvier. Ze hebben wasbeerachtige ringen op hun staart.

Welke kleur heeft de huid van een panda onder zijn vacht? a) Zwart en wit; b) Blauw en geel; c) Zwart en roze